

ZARZĄDZENIE NR 925
Rektora Politechniki Białostockiej
z dnia 18 lutego 2019 roku

- w sprawie ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą w Politechnice Białostockiej.

Na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.), art. 226 Kodeksu pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 108), § 3 ust. 2 pkt. f) rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2018 roku w sprawie dokumentacji pracowniczej (Dz.U. poz. 2369) oraz § 53 ust. 4 pkt 10 Statutu Politechniki Białostockiej, zarządzam, co następuje:

§1

1. Każde stanowisko pracy w Politechnice Białostockiej powinno zostać ocenione i posiadać udokumentowane ryzyko zawodowe związane z wykonywaną pracą (Ocena Ryzyka Zawodowego), zgodnie z załącznikiem nr 1 do zarządzenia.
2. W przypadku występowania na danym stanowisku pracy:
  - 1) czynników chemicznych stwarzających zagrożenie, dodatkowo należy ocenić i udokumentować ryzyko zawodowe stwarzane przez te czynniki (Ocena Ryzyka Chemicznego), zgodnie z załącznikiem nr 2 do zarządzenia;
  - 2) szkodliwych czynników biologicznych, dodatkowo należy ocenić i udokumentować ryzyko zawodowe stwarzane przez te czynniki (Ocena Ryzyka Biologicznego), zgodnie z załącznikiem nr 3 do zarządzenia.
3. Kwalifikacja zagrożeń występujących podczas pracy powinna zostać dokonana z uwzględnieniem zapisów załącznika nr 4 do zarządzenia.

§2

Oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą dokonuje zespół w składzie:

- 1) kierownik jednostki organizacyjnej (lub osoba przez niego wyznaczona);
- 2) pracownik Zespołu Samodzielnych Stanowisk ds. BHP;
- 3) pracownik, którego dotyczy oceniane stanowisko (lub przedstawiciel pracowników wykonujących te same prace).

§3

1. Kierownik jednostki organizacyjnej Politechniki Białostockiej:
  - 1) jest odpowiedzialny za przeprowadzenie przez zespół, o którym mowa w § 2, oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą na stanowiskach zajmowanych przez podległych pracowników;
  - 2) przechowuje dokumentację związaną z oceną ryzyka zawodowego;
  - 3) aktualizuje ocenę ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą każdorazowo w przypadku wystąpienia zmian organizacyjnych lub technologicznych;
  - 4) informuje podległych pracowników o wynikach oceny ryzyka zawodowego, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami.

2. Przyjęcie do wiadomości informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 3, pracownik potwierdza własnoręcznym podpisem na ostatniej stronie uzupełnionej karty oceny ryzyka zawodowego oraz na oświadczeniu „Informacja o zapoznaniu się pracownika z ryzykiem zawodowym oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami”, którego wzór stanowi załącznik nr 5 do zarządzenia.
3. Kierownik jednostki organizacyjnej przekazuje podpisaną przez pracownika informację o zapoznaniu się z ryzykiem zawodowym oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami do Działu Spraw Personalnych.

§4

1. Ocenę przeprowadza się na drukach określonych w załącznikach do zarządzenia.
2. Ocena ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą przeprowadzona przed dniem wejścia w życie zarządzenia oraz dokumentacja pracownicza dotychczas gromadzona w sprawie ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą pozostaje w mocy jeżeli od momentu przeprowadzenia oceny nie wystąpiły zmiany organizacyjne lub technologiczne na ocenionych stanowiskach pracy.
3. Zobowiązuję kierowników jednostek organizacyjnych do poinformowania podległych pracowników o wynikach oceny ryzyka zawodowego oraz do odebrania i przekazania do Działu Spraw Personalnych oświadczeń podległych pracowników, których stosunek pracy został nawiązany począwszy od dnia 1 stycznia 2019 roku, o zapoznaniu się z ryzykiem zawodowym oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami (załącznik nr 5 do zarządzenia), w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie zarządzenia.

§5

Odpowiedzialnymi ze realizację niniejszego zarządzenia czynię kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych Politechniki Białostockiej oraz pracowników Zespołu Samodzielnych Stanowisk ds. BHP.

§6

Traci moc Zarządzenie Nr 62 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie oceny ryzyka zawodowego.

§7

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR

prof. dr hab. inż. Lech Dzienis

OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO

$$R = S \times E \times P$$

R	KATEGORIA RYZYKA	Stanowi iloczyn poszczególnych składników, informuje o poziomie ryzyka oraz ewentualnych działaniach które należy podjąć w odniesieniu do danego zagrożenia (tabela nr 4).
S	POTENCJALNE SKUTKI ZAGROŻENIA	Przyjmuje się skutek działania zagrożenia najgorszy z możliwych w danej sytuacji, np. porażenie prądem może skutkować ciężkim uszkodzeniem ciała, jednak w sytuacji ekstremalnej będzie to śmierć pracownika, tak więc S=15 (tabela 1).
E	EKSPOZYCJA NA ZAGROŻENIE	Określa jak często pracownik ma kontakt z danym zagrożeniem, np. jeżeli pracownik ma do dyspozycji urządzenie pod napięciem z którego korzysta codziennie to E=6 (tabela nr 2).
P	PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA	Jest zależne od warunków jakie panują na stanowisku, np. jeżeli zespół oceniający stwierdzi, że instalacja elektryczna jest w złym stanie, przeglądy nie są wykonywane regularnie, a na 10 pracowników jeden uległ porażeniu prądem wtedy P=6 (tabela nr 3).

Tabela 1 - Potencjalne skutki zagrożenia [S]

Wartość	Strata	Opis	
		Straty ludzkie	Straty materialne
100	Poważna katastrofa	Wiele ofiar śmiertelnych	Ponad 35 mln zł
40	Katastrofa	Kilka ofiar śmiertelnych	3,5 – 35 mln zł
15	Bardzo duża	Ofiara śmiertelna	350 tys. – 3,5 mln zł
7	Duża	Ciężkie uszkodzenie ciała	35 tys.– 350 tys zł
3	Średnia	Absencja	3,5 tys.– 35 tys zł
1	Mała	Udzielenie pierwszej pomocy	Poniżej 3,5 tys zł

Tabela 2 - Ekspozycja na zagrożenie [E]

Wartość	Opis
10	Stała
6	Częsta (codzienna)
3	Sporadyczna (raz na tydzień)
2	Okazjonalna (raz na miesiąc)
1	Minimalna (kilka razy rocznie)
0,5	Znikoma (raz do roku)

Tabela 3 - Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia [P]

Wartość	Opis	Szansa
10	Bardzo prawdopodobne	50 (1 na 2)
6	Całkiem możliwe	10 (1 na 10)
3	Mało prawdopodobne ale możliwe	1 (1 na 100)
1	Tylko sporadycznie możliwe	0,1 (1 na 1 000)
0,5	Możliwe do pomyślenia	0,01 (1 na 10 000)
0,2	Praktycznie niemożliwe	0,001 (1 na 100 000)
0,1	Tylko teoretycznie możliwe	0,0001 (1 na 1 000 000)

Tabela 4 - Kategoria ryzyka [R]

Wartość	Wartość [R]	Szansa w %
Pomijalne	$R < 20$	Żadne działania nie są potrzebne
Małe ryzyko	$20 \leq R < 70$	Należy zwrócić uwagę
Średnie ryzyko	$70 \leq R < 200$	Potrzebna poprawa
Wysokie ryzyko	$200 \leq R < 400$	Potrzebna natychmiastowa poprawa
Bardzo wysokie ryzyko	$R \geq 400$	Rozważ wstrzymanie pracy

CHARAKTERYSTYKA STANOWISKA PRACY

1.	Nazwa komórki organizacyjnej, stanowisko pracy	
2.	Zakres czynności pracownika	
3.	Narzędzia, urządzenia i maszyny stosowane w procesie pracy	
4.	Warunki wykonywania pracy (np. praca nocna, zmianowa, wentylacja, klimatyzacji, przestrzeń otwarta, pomieszczenie – biuro, hala, magazyn)	
5.	Środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze przydzielane pracownikowi	
6.	Praca na wysokości (tak/nie)	

KARTA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

L.p.	ZAGROŻENIA (możliwe niebezpieczne wydarzenia podczas wykonywania czynności)	MIEJSCE WYSTĘPOWANIA ZAGROŻENIA, LUB CZYNNOŚCI PODCZAS WYKONYWANIA KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE	METODA RISK SCORE				KATEGORIA RYZYKA	ZASTOSOWANE ŚRODKI PROFILAKTYCZNE lub konieczne do zastosowania	METODA RISK SCORE				KATEGORIA RYZYKA (po zastosowaniu środków profilaktycznych)
			POTENCJALNE SKUTKI	EKSPOZYCJA NA ZGROZENIE	PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĄPIENIA	RYZYKO (R = S x E x P)			POTENCJALNE SKUTKI	EKSPOZYCJA NA ZGROZENIE	PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĄPIENIA	RYZYKO (R = S x E x P)	
			S	F	P	R			S	F	P	R	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

W dniu ..... oceny ryzyka zawodowego dokonał zespół w składzie: .....

(podpis/imię i nazwisko)

(podpis/imię i nazwisko)

(podpis/imię i nazwisko)

**Oświadczam, że zostałam/zostałem zapoznana/zapoznany z zagrożeniami
i ryzykiem zawodowym związanym z wykonywanymi czynnościami na moim stanowisku pracy.**

L.p.	Nazwisko i imię	Data	Podpis
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

OCENA RYZYKA CHEMICZNEGO**CHARAKTERYSTYKA CZYNNIKA CHEMICZNEGO**

1.	Nazwa czynnika chemicznego	
2.	Skład	
3.	Zagrożenie (drogi narażenia)	
4.	Pierwsza pomoc	
5.	Postępowanie z czynnikiem chemicznym (magazynowanie, środki ochrony indywidualnej)	

KARTA OCENY RYZYKA CHEMICZNEGO

Potencjalne skutki zagrożenia [S]	Ekspozycja na zagrożenie [E]	Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia [P]	Kategoria ryzyka [R]

W dniu ..... oceny ryzyka chemicznego dokonał zespół w składzie: .....

(podpis/imię i nazwisko)

.....
(podpis/imię i nazwisko)

.....
(podpis/imię i nazwisko)

**Oświadczam, że zostałam/zostałem zapoznana/zapoznany
z ryzykiem chemicznym związanym z wykonywanymi czynnościami na moim stanowisku pracy.**

L.p.	Nazwisko i imię	Data	Podpis
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

OCENA RYZYKA BIOLOGICZNEGO

CHARAKTERYSTYKA STANOWISKA PRACY	
1.	Nazwa komórki organizacyjnej, stanowisko pracy
2.	Zakres czynności pracownika
3.	Warunki wykonywania pracy (np. praca nocna, zmianowa, wentylacja, klimatyzacji, przestrzeń otwarta, pomieszczenie – biuro, hala, magazyn)
4.	Środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze przydzielane pracownikowi

KARTA OCENY RYZYKA BIOLOGICZNEGO												
LP.	NAZWA SZKODLIWEGO CZYNNIKA BIOLOGICZNEGO	GRUPA ZAGROŻENIA WEDŁUG WE	GRUPA ZAGROŻENIA WEDŁUG IMW	WYSTĘPOWANIE	DROGI PRZENOSZENIA	DZIAŁANIE NA CZŁOWIEKA (WYWOŁANA CHOROBA)	PROFILAKTYCZNE ŚRODKI ZAPOBIEGAWCZE	CZAS NARAŻENIA	METODA RISK SCORE			
									POTENCJALNE SKUTKI	EKSPOZYCJA NA ZAGROŻENIE	PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA	RYZYKO (R = S x E x P)
									S	E	P	R
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

W dniu ..... oceny ryzyka biologicznego dokonał zespół w składzie: .....

(podpis/imię i nazwisko)

.....
(podpis/imię i nazwisko)

.....
(podpis/imię i nazwisko)

**Oświadczam, że zostałam/zostałem zapoznana/zapoznany
z ryzykiem biologicznym związanym z wykonywanymi czynnościami na moim stanowisku pracy.**

L.p.	Nazwisko i imię	Data	Podpis
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

NIEBEZPIECZNE I SZKODLIWE CZYNNIKI WYSTĘPUJĄCE W PROCESIE PRACY

CZYNNIKI FIZYCZNE

- 1) Poruszające się maszyny lub ich części.
- 2) Powierzchnie, na których jest możliwy upadek pracujących.
- 3) Ostre krawędzie, wystające elementy, szorstkość wyrobów, urządzeń i narzędzi.
- 4) Temperatura powierzchni wyposażenia technicznego i materiałów.
- 5) Ciśnienie.
- 6) Hałas, infradźwięki, ultradźwięki.
- 7) Wibracja.
- 8) Wilgotność powietrza.
- 9) Ruch powietrza.
- 10) Jonizacja powietrza.
- 11) Oświetlenie (natężenie, luminancja, oślnienie, kontrast, tętnienie strumienia).
- 12) Promieniowanie jonizujące, laserowe, nadfioletowe, podczerwone.
- 13) Pole elektromagnetyczne, elektrostatyczne.
- 14) Napięcie w obwodzie elektrycznym.
- 15) Pył przemysłowy, aerozole stałe i ciekłe.
- 16) Agresja ze strony innej osoby.

CZYNNIKI PSYCHOFIZYCZNE

- 1) Obciążenie fizyczne statyczne.
- 2) Obciążenie fizyczne dynamiczne.
- 3) Obciążenie nerwowo-psychiczne (obciążenie umysłu, niedociążenie lub przeciążenie percepcyjne, obciążenie emocjonalne).

CZYNNIKI CHEMICZNE

- 1) Toksyczne.
- 2) Drażniące.
- 3) Uczulające.
- 4) Rakotwórcze.
- 5) Mutagenne.
- 6) Upośledzające funkcje rozrodcze.

CZYNNIKI BIOLOGICZNE

- 1) Mikroorganizmy (bakterie, wirusy, grzyby) i wytwarzane przez nie substancje (toksyny, alergeny).
- 2) Makroorganizmy (rośliny, zwierzęta).

Białystok, dnia .....

.....
(imię i nazwisko)

.....
(stanowisko)

.....
(jednostka organizacyjna)

**INFORMACJA O ZAPOZNANIU SIĘ PRACOWNIKA
Z RYZYKIEM ZAWODOWYM
ORAZ O ZASADACH OCHRONY PRZED ZAGROŻENIAMI**

Oświadczam, że zostałem poinformowany o ryzyku zawodowym, o zasadach ochrony przed zagrożeniami oraz z wykonywanymi czynnościami na moim stanowisku pracy w Politechnice Białostockiej.

Znane są mi niebezpieczeństwa związane z wykonywaniem mojej pracy.

Jestem świadomy, że niezastosowanie się do przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy powoduje wzrost ryzyka zawodowego i zwiększa prawdopodobieństwo zaistnienia wypadku czy choroby zawodowej.

.....
data i podpis pracownika

Potwierdzam poinformowanie pracownika:

.....
data i podpis bezpośredniego
przełożonego/osoby upoważnionej